

83 . Halmeu | Județ: Satu Mare | Punct: Vamă | Anul: 2003

Anul: 2003

Cod RAN: 137773.01

Perioade: Preistorie

Epoci: Neolitic, Eneolitic, Epoca bronzului timpuriu, Epoca bronzului

Tipuri sit: exploatare/carieră

Categorii sit: Domestic

Autori: Liviu Marta

Instituții: Muzeul Județean Satu Mare

Rezumat

Punctul „Vamă” este situat în nordul comunei Halmeu, pe frontiera româno-ucrainiană. Punctul a fost descoperit prin periegheza cu ocazia săpăturilor de salvare de la Halmeu – „Vamă”, din toamna anului 2000. Între cele două puncte („Vamă” și „Kiraly Domb”-situat la 500 m distanță) se poate constata prezența în arătură a cioburilor neolitice și de epoca bronzului. S-a dorit definitivarea săpăturii din 2000 din zona vămii, ocazie cu care a fost descoperit un mare complex, cu o lungime de peste 12 m și care continuă, creând impresia unui șanț de apărare. Locuirea aparține neoliticului dezvoltat, grupul cultural Pișcolt, faza a II-a.

Raport

Punctul "Vamă" este situat în nordul comunei Halmeu (jud. Satu Mare), pe frontiera româno-ucrainiană. Punctul a fost descoperit prin periegheza efectuată de către Liviu Marta și Ciprian Astaloș cu ocazia săpăturilor de salvare de la Halmeu – "Vamă", din toamna anului 2000. Între cele două puncte ("Vamă" și "Kiraly Domb"-situat la 500 m distanță) se poate constata prezența în arătură a cioburilor neolitice și de epoca bronzului.

Așezarea neolitică de la Halmeu prezintă bune analogii cu grupul Diakovo (Ucraina) oferind posibilitatea unei corelări între grupul Pișcolt (România), grupul Diakovo (Ucraina) precum și cu fenomenele din Ungaria. Prin urmare, se dorește soluționarea unor chestiuni de cronologie și legături culturale cu fenomene similare din România, Ucraina, Ungaria.

S-a dorit definitivarea săpăturii din 2000 din zona vămii, ocazie cu care a fost descoperit un mare complex, cu o lungime de peste 12 m și care continuă, creând impresia unui șanț de apărare. Dacă ipotezele sunt adevărate, atunci avem de-a face cu primul sistem de fortificare descoperit în cadrul unei așezări aparținând grupului Pișcolt.

A fost decopertată o suprafață de 15,20 x 8 m, la o distanță de 6 m față de săpătura de salvare realizată în 2000.

Stratigrafia:

0 –0,30 m strat vegetal, în care apar amestecate materiale neolitice, de epoca bronzului

-0,30 –0,50 m strat de cultură neolitic, întretăiat de locuirile ulterioare de epoca bronzului

-0,60 -0,70 m – sterilul arheologic, un lut galben, uneori cu pigment de limonit

La adâncimea de 0,30-0,40 m s-au conturat în stratul de cultură 8 gropi moderne, circulare, cu diametrul de 0,70-0,75 m. realizate cu utilaj în vederea plantării de pomi fructiferi.

Au fost identificate două șanțuri (Șanț 1 și Șanț 2) precum și trei complexe (C4; C5; C6):

Șanț 1: surprins parțial, fără materiale ceramice

Șanț 2: are o lungime de 2,6 m și se oprește în C6

Ambele șanțuri au o adâncime de până la -0,10 -0,15 m, fiind foarte probabil vorba despre un pat de perete a unei locuințe de suprafață.

C5, C6: complexe de formă ovală, cu puțin material ceramic. Presupunem că și aceste complexe aparțin locuinței de suprafață de epoca neolitică.

C4: complex de formă neregulată (7 x 4 m) adâncimea maximă fiind de 1,56 m, surprinsă parțial, complexul continuând în zona îngrădită a Duty Free Shop, și presupunem că ar fi vorba de C1, decopertat parțial în 2000, cu ocazia săpăturii de salvare. Complexul se încadrează în Grupul cultural Pișcolt, faza II, cu un numeros material ceramic pictat cu substanță neagră bituminoasă care în cele mai multe cazuri se cojește, lăsând doar amprenta, alteori pictura este subțire, fiind bine aplicată.

Motivele ornamentale constau din umplerea unor spații cu linii curboliniare largi, formând spirale, motive din linii subțiri paralele, benzile de linii paralele, mărginite sau nu de o linie mai groasă, care formează meandre sau arcade. Vasele ornamentate prin incizare, alveolare, barbotinare sunt puține iar ornamentarea prin ciupire este întâlnită la un singur vas.

Formele vaselor sunt: străchinile tronconice sau semisferice cu buza lobată; castroane, cu corpul tronconic și cu buza marcată de o incizie de tip Lippenrand; globulare; vase cu zona mediană împinsă din interior în patru locuri; amfora; vase cu peretele împins din interior în patru zone pentru a sugera un vas patrulater; cupa cu picior scund sau înalt, cu sau fără buză lobată; vasele cu profil "S", mai scunde sau mai alungite; oale cu gâtul cilindric, cu corpul globular; tipsia este scundă, uneori cu buza crestată; vase de provizii. Au fost descoperite numeroase piese litice.

Locuirea aparține neoliticului dezvoltat, grupul cultural Pișcolt, faza a II-a. Apare ceramica pictată cu negru (bitum), dar și pictura cu roșu, de tradiție Esztár. Majoritatea fragmentelor ceramice sunt nepictate sau nu s-a păstrat. Materialul de la Halmeu – "Vamă" prezintă bune analogii cu grupul Diakovo din Ucraina.

Materialele nu au fost descoperite în complexe care să aparțină clar epocii bronzului, ci doar în stratul de cultură. Pe baza ceramicii de bună calitate din care lipsește ceramica cu decor excizat acest orizont de locuire de la Halmeu poate fi datat în epoca mijlocie a bronzului.

Informații suplimentare online

[Raportul 2237 din cronică.cimec.ro](http://raportul2237.cimec.ro)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](http://localizare.cimec.ro)
